

آزمون ۵ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

ویژه پیاپی یازدهم

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - مرحله سوم
(۱۴۰۰/۰۹/۰۵)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمونهای آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمونها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاههای ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمونهای آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۲)

۱. گزینه ۲ درست است.
سه واژه غلط و معانی درست آن‌ها:
ولایات: ج ولایت، مجموعه شهرهایی که تحت نظر والی اداره می‌شود معادل شهرستان امروزی.
خصال: ج خصلت، خوی‌ها خواه نیک، خواه بد.
زنبورک: نوعی توپ جنگی کوچک دارای دو چرخ که در زمان صفویه و قاجاریه روی شتر می‌بستند.
۲. گزینه ۴ درست است.
همه معانی واژه‌ها:
(مقرر: معلوم- تعیین شده)، (نهیب: فریاد بلند به‌ویژه برای ترساندن یا اخطار کردن)
(موزون: خوش‌نوا- هماهنگ) (غیر ت: حمیت- تعصب)
۳. گزینه ۳ درست است.
مورد نظر واژه‌های مترادف (پنهان- مستور- پوشیده) است که همگی با (محبوب) هم‌معنی هستند.
۴. گزینه ۱ درست است.
واژه‌هایی که غلط املائی دارند و اصلاح آن‌ها عبارتند از:
(مهنّت ← محنت) (غیمت ← قیمت) (نگزاری ← نگذاری) (مصوبات ← مثنوبات «به معنی عوض‌های نیک» توجه: «تحرّی افتد» به معنی طلب کرده شود، حقیقت جسته شود با این املا درست است.
گزینه «مراد از این سخن ...» فاقد غلط املائی است.
۵. گزینه ۳ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
موسوم (معروف، نشان شده) ← موسم (فصل، زمان) * مهمل ← محمل * غدر (در مصراع دوم به معنی حيله و خیانت) ← قدر (ارزش) * سطوروار ← ستوروار (شبیه چهارپایان)
۶. گزینه ۴ درست است.
پنج غلط املائی و اصلاح آن‌ها عبارتند از:
مزار ← مضار * تبئت ← تبعت * اسطمتاع ← استمتاع * حجرت ← هجرت * مقصور ← مقصور
توجه: واژه (شره) به معنی (حرص و آز) در این متن جدید است.
۷. گزینه ۱ درست است.
سه مورد از موارد سؤال از متون دروس انتخاب شده‌اند که الزاماً باید دانسته شوند.
۸. گزینه ۴ درست است.
بررسی آرایه‌ها:
(۱) «ظفر- خون- اسف- می» همگی استعاره و جان‌بخشی دارند- ولی هیچ تناقضی در بیت یافت نمی‌شود.
(۲) من به کلیم (لقب حضرت موسی) تشبیه شده است- بلندی همّت به کوه طور شباهت دارد و ایهام بر واژه «کلیم» ۱- حضرت موسی ۲- کلیم کاشانی (شاعر سبک هندی) / سخنگو
(۳) در بیت، «سیر چشم» به معنی بی‌نیاز، بی‌توجه- «بسته» به معنی اسیر- «پنجه آشنا نکنم» به معنی توجه نمی‌کنم همگی کنایه هستند ولی هیچ ایهام تناسب (یا ایهامی) در بیت دیده نمی‌شود. («باز» به معنی «پرنده» مورد نظر است)
(۴) حسن تعلیل، دلیلی ادعایی و مبتنی بر تشبیه است، در مصراع اول «بخت سیاه من آرایشگر حسن توست» تشبیه و دو استعاره و تشخیص دارد ولی حسن تعلیلی دیده نمی‌شود- همین امر در مورد مصراع دوم نیز صادق است. (شمع: استعاره و تشخیص دارد ولی شام فقط استعاره دارد و فاقد حسن تعلیل)
اغراق: به معنی بزرگ‌نمایی (یا کوچک‌نمایی) در حدّ محال است، که در این بیت دیده نمی‌شود.

۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

- ۱) تشبیه (خار غم) - استعاره‌های (دل بلبل - خون گل - خمار خود «خمار بلبل»)
- ۲) تشبیهات (همچو خار - چون غنچه) استعاره‌های (زبان شکوه - زبان شکوه خار - دست غنچه) - پر خون استعاره از پر غم.
- ۳) تشبیه (افسانه نسیم) استعاره (خواب)
- ۴) استعاره‌های (شبم - روی گل) فاقد تشبیه

۱۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

- ۱) فاقد تناقض - استعاره ← حسن تعلیل: از آن جا که تو را طلب کرده‌ام خود را گم نموده‌ام (تضاد بین گم - پیدا)
- ۲) فاقد تناقض - حسن تعلیل ← استعاره: «غبار» استعاره از کدورت
- ۳) تناقض و حسن تعلیل ← من دشمن مرگ هستم زیرا کفن مرا به دنیا آلوده کرده است (عجب دلیل و تناقض بدیعی) استعاره: دشمن مرگ بودن (به مرگ شخصیت انسانی داده شده است)
- ۴) فاقد تناقض ← حسن تعلیل: به امید این که روزی محبوب را در کمند عشق آرم، کمند آهم را چین می‌دهم و فشرده می‌کنم (تند تند نفس می‌کشم) این است که عمرم رو به اتمام است. (به بیانی دیگر، چون قصدم این است که هر چه زودتر به محبوبم برسم، عمرم کوتاه شده است.) استعاره: کمند استعاره از عشق.

۱۱. گزینه ۱ درست است.

- این دو بیت فاقد: حسن تعلیل - ایهام - ایهام تناسب هستند. (معمولاً واژه‌های نگارستان - چین ایجاد ایهام یا ایهام تناسب می‌کنند که در این بیت مصداق ندارند)
- و اینک بررسی آرایه‌های موجود:
- اغراق: زیبایی و سحر چشم‌های محبوبم به هنگام بیدار شدن از خواب شیرین، یادآور سحر بابل در نگارخانه کشور چین است.
- استعاره: «نگار» استعاره از زیبارو
- حس آمیزی: خواب نوشین
- مجاز: خاک مجازاً سرزمین
- تشبیه: نسیم سرزمین شیراز به مشک ختن و زلف عنبرین پریشان تشبیه شده است.

۱۲. گزینه ۴ درست است.

جواب این دو سؤال به دو گزینه (که دارای حرف ربط وابسته ساز هستند) ختم می‌شود. مع الوصف بررسی گزینه‌ها:

- ۱) آن شمشیر - شمشیر تیز - شمشیر عافیت سوز - آن انبوه - کار مرگ: ۵ ترکیب فاقد حرف ربط وابسته‌ساز
- ۲) این سدا - سدا روان - دیده شاه - هر موجی - هزاران نیش: ۵ ترکیب فاقد حرف ربط وابسته‌ساز
- ۳) این قبا - قبای صنعت - صنعت سعدی - حدّ زیبایی - بالای تو: ۵ ترکیب و دارای حرف ربط وابسته‌ساز
- ۴) مردم چشم - چشمش - پرده اعمی - خیال چشم - چشم اعمی - روی تو: ۶ ترکیب و دارای حرف ربط وابسته‌ساز

۱۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد گزینه‌ها:

- ۱) نقش «شیشه» مسند و نقش «آبی تر» گروه مسندی می‌باشد («یم» جانشین نهاد)
- ۲) بیت دوم به شیوه بلاغی (در مصرع اول: ای روح جنون تا غزل بعد فرصت بده) و دارای سه متمم (غزل بعد - غیر ت - ننگ) است.
- ۳) در بیت دوم سه وابسته پسین (جنون - بعد - ما) و یک مفعول (فرصت) یافت می‌شود.
- ۴) تعداد جملات دو بیت (هر یک چهار جمله: بیت اول ← یم - بمیریم - نبودیم - بمیریم
بیت دوم ← بده - ای - نیست - بمیریم) یکسان است ولی تعداد افعال غیر اسنادی دو بیت [بیت اول ← بمیریم - بمیریم *
بیت دوم ← بده - وجود ندارد (در غیر ت ما نیست) - بمیریم] متفاوت است.

۱۴. گزینه ۲ درست است.
در گزینه‌های غیر پاسخ:
(ب) حذف فعل غیر اسنادی (دارد) آن جمله را سه جزئی با مفعول می‌کند.
(ج) نوع (را) جمله را تبدیل می‌کند به دوجزئی (..... برایم وجود می‌داشت) یا سه جزئی با مفعول (کاشکی من ..... می‌داشتم)
۱۵. گزینه ۱ درست است.
تعداد جملات بیت سؤال و گزینه پاسخ، هر یک ۵ جمله است به شرح:
بیت سؤال: ندانستم- هستی- به (است)- ببندی- نیایی: ۵ جمله
گزینه ۱: (است و زرخدان (است) و سر زلف پریشان (است)- برد- است. ۵ جمله
(۲) است- نکنم: ۲ جمله
(۳) باید به در بردن- باید کشتن- نگوید- هستی. ۴ جمله
(۴) هستم- دارند- سودایی (دارند). ۳ جمله
۱۶. گزینه ۲ درست است.
نقش ضمائر پیوسته:
(۱) ت ← میل تو (گروه نهادی- اضافی) ت ← غمزه تو (گروه نهادی- اضافی)
(۲) م ← به من (متمم) ت ← فراق تو را (گروه مفعولی- اضافی)
(۳) ت ← بی رخ تو (گروه متممی- اضافی) ت ← به دو چشم تو (گروه متممی- اضافی) م ← ز چشم من (گروه متممی- اضافی)
(۴) ت ← لب تو (گروه نهادی- اضافی) ت ← دل تو (گروه نهادی- اضافی)
۱۷. گزینه ۴ درست است.
قالب قطعه پاسخ این گزینه است (قطعه معمولاً بین ۲ تا ۸ بیت است و برای موضوعات اخلاقی- اجتماعی- مدح- حکایت- شکایت- تقاضا و ... استفاده می‌شود)
۱۸. گزینه ۳ درست است.
مفهوم گزینه‌ها:
(۱) اسکان موقتی در این جهان، این که عالم بالا جایگاه واقعی انسان است.
(۲) عدم تعلق به دو جهان
(۳) و بیت سؤال: عدم دل بستگی به امور ناپایدار
(۴) تأکید بر قناعت
۱۹. گزینه ۱ درست است.
مفهوم همه ابیات و بیت سؤال: اتکا داشتن به ارزش‌های وجودی، شجاعت، همت والا، مناعت و عزت طبع است ولی مفهوم گزینه پاسخ «ارزش‌مندی داشتن حس هم‌دردی و کمک» است.
۲۰. گزینه ۲ درست است.
مفهوم گزینه پاسخ: رحمت پایان‌ناپذیر خداوند و همانا مصداق ضرب‌المثل «خدا گر ببندد ز حکمت دری / ز رحمت گشاید در دیگری» می‌باشد.
۲۱. گزینه ۴ درست است.
در گزینه پاسخ به (مرگ‌ستیزی) برخورد می‌کنیم ولی در ادبیات دیگر به (مرگ‌پذیری)
۲۲. گزینه ۳ درست است.
مفاهیم موجود:
(۱) عشق مایه حیات و سرزندگی است. (۲) سازگاری با درد عشق
(۳) و بیت سؤال: درد عشق درمان‌ناپذیر است. (۴) شناسایی راه درمان هر درد

۲۳. گزینه ۲ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ، «ثبات عهد بندگی و دوستی حق از ازل تا ابد» است.

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در همه ابیات و عبارات سؤال به «نزدیکی نفوذ شیطان در صورتی نابودی سدایمان» اشاره شده است ولی گزینه پاسخ به «نفوذناپذیری شیطان در قلب یک عاشق» اشاره می کند.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

مورد الف با مفهوم: «طاققت فرسایبی زندگی خاکی برای افراد بصیر» اضافه در نظر گرفته شده است.

عربی، زبان قرآن (۲)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه ۲: (بعثنا = برانگیخت)، (من = از)، (مرقد = خوابگاه ← رقد: نام) و (مرسلون = فرستادگان)، ردّ گزینه ۳: (هذا ما = این همان)، (پیامبران) و ردّ گزینه ۴: (من مرفدنا) ترجمه نشده است. نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۲۸ درس ۲

۲۷. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه ۱: (اصلاح می کند) و (بدگویی) و ترجمه (اثرک = برگزیند، مقدم دارد) به شکل مضارع، ردّ گزینه ۳: (الصدوق = راستگو) و (عیبها)، ردّ گزینه ۴: (غیبک = نبودن تو) نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۲۶ درس ۲

۲۸. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه ۱: ترجمه (همواره) در قسمت اول، (الأعمال الصالحة = کارهای صالح) ردّ گزینه ۲: (الطیبه = پاک)، عدم ترجمه (دائمًا) و (یرشدونهم: راهنمایی می کنند)، ردّ گزینه ۳: عدم ترجمه (رؤیه)، و (بسیار خوب)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۲ درس ۱

۲۹. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه های ۱ و ۲: ترجمه جمله فعلیه به اسمیه و (یحافظ: نگهداری می کند)، (وقتها = وقتش)، ردّ گزینه ۴: (تأکید می کند) و (نماز اول وقت)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۲ و ۳ درس ۱

۳۰. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه ۱ و ۳: (ترض = خشنود کنی)، (تسخط = خشمگین کنی) و (تعاقب = مجازات کرده باشی) ردّ گزینه ۳: (به حال خود) عدم ترجمه (مُهانًا = خوار)، ردّ گزینه ۴: (الرحمن: بخشنده) عدم ترجمه (مُهانًا = خوار)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۱۱ درس ۱

۳۱. گزینه ۱ درست است

ردّ گزینه ۲: عدم ترجمه (ثلاث مرّات = سه بار)، (لم یقل = نگفت)، ردّ گزینه ۳: تفاوت ساختار معنایی (لم یقل: نگفت) ، ردّ گزینه ۴: (إخوانک = برادرانت)، (غضب = خشمگین شد)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۲۶ درس ۲

۳۲. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه های ۱ و ۲: (فَهَامَه = بسیار فهمیده)، (بهترین تغییر) در گزینه ۳، ردّ گزینه ۴: عدم ترجمه اسم تفضیل (أحسن = بهترین)، ردّ گزینه ۲: ترجمه فعل لازم به شکل متعدی (تغییرت حیّاه = زندگیش تغییر کرده است)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۱ ص ۹ و ۲۳ درس ۱ و ۲

۳۳. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه ۱: (أعلم: آگاه تر) ص ۲۸ کتاب ۱۱، ردّ گزینه ۲: (یقرّب: نزدیک می کند) به شکل لازم ترجمه شده، ص ۲۲ کتاب ۱۱ و (مؤمن) مفعول است، ردّ گزینه ۳: عدم ترجمه (إلا= مگر) ص ۱۴ کتاب ۱۱

۳۴. گزینه ۳ درست است.

ترجمه درست گزینه ۳: و اگر به پرندگان شکایت کنم، در لانه ها شیون کنند. ← کتاب ۱۱ ص ۱۹ درس ۲

۳۵. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه ۲: (الشعراء)، (یسمونها: می نامند) ردّ گزینه های ۱ و ۳: (ینشد) به شکل مضارع، (اسمها) نادرست هستند ← کتاب ۱۱ ص ۱۸ درس ۲

ترجمه درک مطلب:

پدیده‌های طبیعی به‌طور پیوسته بر سطح کره زمین رخ می‌دهد، برخی از این پدیده‌ها همچون برف‌ها و باران‌ها خوب هستند و برخی دیگر، همچون گردبادها و زلزله‌ها خطرناک هستند، زلزله از [جمله] پدیده‌های طبیعی است که در طبقه‌های داخلی زمین رخ می‌دهد، یکی از دلایل وقوع آن، بالا رفتن درجه حرارت، داخل زمین است. انواع گوناگونی برای این پدیده [زلزله] وجود دارد، از جمله: زلزله کوتاه که آن را احساس نمی‌کنند مگر حیواناتی چون گربه‌ها و سگ‌ها، و زلزله دیگر همان است که انسان آن را احساس می‌کند و باعث ضرر بسیار نمی‌شود و نوع دیگر زلزله‌ای است که ضرر بزرگی برای انسان و زندگی‌اش ایجاد می‌کند. مقیاس «ریختر» یا «ریشتر» همان مقیاس (اندازه‌گیری) عددی است که دانشمندان آن را برای شدت وقوع زلزله به کار می‌برند. قطعاً زلزله شدید باعث تخریب شهرها و کارخانه‌ها می‌شود اما اگر با دقت نگاه کنیم درمی‌یابیم زلزله در پیدایی چشمه‌های جدید کمک می‌کند، زیرا زمین منفجر می‌شود و طبقه‌های آن باز می‌شود و در نتیجه، چشمه‌ها کشف می‌شوند، علاوه بر این، زلزله باعث استخراج مواد معدنی از طبقه‌های داخلی به سطح زمین می‌شود و خاک برای محصولات کشاورزی غنی می‌شود و این امر در رشد گیاهان سهیم می‌شود.

* قصیر = (کوتاه) در کتاب نهم آمده است.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

با توجه به مفهوم متن، زلزله همراه با سود و زیان است.

ترجمه دیگر گزینه‌ها:

(۱) پدیده‌های طبیعی، هم‌چون برف و باران خوب نیستند.

(۳) زلزله، محصولات کشاورزی را به‌طور همیشگی تخریب می‌کند.

(۴) سگ نمی‌تواند زلزله را تشخیص دهد.

۳۷. گزینه ۳ درست است.

دانشمندان زلزله را به سه نوع، تقسیم کردند.

ترجمه دیگر گزینه‌ها:

(۱) گردباد به رشد گیاهان کشاورزی، کمک می‌کند.

(۲) زلزله در پیدایی چشمه‌های جدید، تأثیر نمی‌گذارد.

(۴) دانشمندان، مقیاس ریشتر را برای بسیاری زلزله، به کار می‌برند.

۳۸. گزینه ۲ درست است.

زلزله بزرگ را حس نمی‌کند مگر حیوانات (زلزله بزرگ را فقط حیوانات متوجه می‌شوند) در متن، برای بیان این نوع زلزله از واژه (قصیر: کوتاه) استفاده شده است.

ترجمه دیگر گزینه‌ها:

(۱) امکان دارد مواد معدنی، با وقوع زلزله استخراج شود.

(۳) زلزله، در طبقات داخلی زمین به وقوع می‌پیوندد.

(۴) بالا رفتن درجه حرارت، از علت‌های [ایجاد] زلزله است.

۳۹. گزینه ۱ درست است.

برای چه چشمه‌ها، پس از وقوع زلزله ظاهر می‌شوند؟ زیرا... ترجمه گزینه ۱: طبقات زمین در نتیجه انفجار باز می‌شوند.

ترجمه دیگر گزینه‌ها:

(۲) خاک برای محصولات کشاورزی پربار می‌شود.

(۳) سبب تخریب شهرها و کارخانه‌ها می‌شود.

(۴) چشمه‌ها یکی از دلایل وقوع زلزله هستند.

۴۰. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه ۲: (فعل مضارع للنهی)، (باب افتعال)، ردّ گزینه ۳: (باب استفعال) و (لازم)، ردّ گزینه ۴: (ثلاثی مجرد) و (لازم)، نادرست هستند.

۴۱. گزینه ۳ درست است.
ردّ گزینه ۱: (مضاف إلیه و مجرور)، ردّ گزینه ۲: (خبر)، ردّ گزینه ۴: (باب تفعّل)، نادرست هستند.
۴۲. گزینه ۴ درست است.
ردّ گزینه ۱: (باب افعال)، ردّ گزینه ۲: (مجهول)، (نائب فاعل)، ردّ گزینه ۳: (أسهّم)، نادرست هستند.
۴۳. گزینه ۴ درست است.
ردّ گزینه ۱: (السیاحیه: صفت و مرفوع)، ردّ گزینه ۲: (السفره: فاعل و مرفوع)، ردّ گزینه ۳: (طول: مجرور به حرف جر، دارای حرکت گذاری) نادرست هستند.
۴۴. گزینه ۲ درست است.
ردّ گزینه ۱: (الکلام) و (السکوت) متضاد هستند ردّ گزینه ۳: (قلیل) و (کثیر) متضاد هستند، ردّ گزینه ۴: (ینفعک) و (یضرک) متضاد هستند.
۴۵. گزینه ۳ درست است.
تنها در گزینه سوم (الشعراء مفرده الشاعر) اسم فاعل و مبتدا است. ردّ گزینه ۲: (العلماء) مضاف إلیه و مجرور است. ردّ گزینه ۱: براساس معنای جمله (المستخرج= استخراج شده) اسم مفعول است. ردّ گزینه ۴: اسم فاعل (الفائز = برنده) مفعول و منصوب است.
۴۶. گزینه ۱ درست است.
(المصباح = چراغ) وسیله است ← کتاب ۱۱ ص ۱۵ ردّ گزینه ۲: (الموقف)، ردّ گزینه ۳: (منازل)، ردّ گزینه ۴: (المکتبه) اسم‌های مکان هستند و بر مکان انجام فعل دلالت می‌کنند ← کتاب ۱۱، ص ۹
۴۷. گزینه ۴ درست است.
(الکذّاب) اسم مبالغه و (المحترم) اسم مفعول است، ردّ گزینه ۱: (المجد) اسم فاعل، و (السیاره) اسم مبالغه است، ردّ گزینه ۲: (الطباخ) اسم مبالغه (المطعم) اسم مکان است. ردّ گزینه ۳: (خلاق) اسم مبالغه، (مجتهد = تلاشگر) اسم فاعل است.
۴۸. گزینه ۳ درست است.
گزینه سوم با چهار عدد جار و مجرور دارای بالاترین رتبه است، ردّ گزینه ۱: (فی خوزستان) و (فی العالم) جار و مجرور هستند و ردّ گزینه ۲: (عن الأشجار)، (بیده) و (فی الربیع)، گزینه ۳: (لأمی)، (فی السماء)، (کالدرر) و (بجمالها) جار و مجرور هستند، ردّ گزینه ۴: (من الطالبه) و (لإغلاق)
۴۹. گزینه ۱ درست است.
گزینه ۱: (الطالب الأفضل) موصوف و صفت هستند. ردّ گزینه ۲: (خیر) مبتدا (النّاس) مضاف إلیه است. ردّ گزینه ۳: (أفضل) مبتدا و (الأعمال) مضاف إلیه است، ردّ گزینه ۴: (افضل) خبر و مرفوع و (النّاس) مضاف إلیه است.
۵۰. گزینه ۲ درست است.
گزینه ۲: اسم فاعل از (یکتم) به‌علت ثلاثی مجرد بودن، (کاتم) است. فعل‌های (یتوکلون / یقسم) به علت ثلاثی مزید بودن، ساختار اسم فاعل و مفعول متفاوتی دارند ← کتاب ۱۱، ص ۲۱، ۲۲

دین و زندگی (۲)

۵۱. گزینه ۴ درست است.
در بخش تدبر در قرآن در آیه ۶۷ آل عمران می‌خوانیم: «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود. صفحه ۱۷
۵۲. گزینه ۳ درست است.
در بخش تدبر در قرآن در آیه ۷۸ سوره حج می‌خوانیم: [این دین] آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامیده است. صفحه ۱۷

۵۳. گزینه ۱ درست است.

انسان باید بداند برای چه زندگی می‌کند؟ او می‌داند اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود عمر خود را از دست داده است و چنین کسی در حقیقت «سرمایه وجودی خود» را از بین برده است؛ قرآن کریم می‌فرماید: ﴿إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ﴾. صفحه ۷

۵۴. گزینه ۳ درست است.

این پرسش که «زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟» مربوط به بخش دوم از دغدغه‌های اساسی انسان یعنی درک آینده زندگی خویش و «این که آینده او چگونه است؟» مربوط می‌شود. صفحه ۷

۵۵. گزینه ۲ درست است.

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش شده و یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد... صفحه ۲۰

۵۶. گزینه ۱ درست است.

خداوند در سوره اسراء آیه ۸۸ می‌فرماید: «بگو اگر تمامی انس و جن جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند، نمی‌توانند همانند آن را بیاورند، هر چند پشتیبان هم باشند.» صفحه ۴۲

۵۷. گزینه ۲ درست است.

پرسش منفی است و گزینه پاسخ «رشد تدریجی سطح فکر مردم» جزو علل فرستاده شدن پیامبران متعدد در درس دوم است. ص ۲۹ و ۳۰

۵۸. گزینه ۱ درست است.

قوانین تنظیم‌کننده: در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. صفحه ۳۱

۵۹. گزینه ۳ درست است.

با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایات الهی و با اهتمامی که پیامبر(ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده و یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح ندارد... صفحه ۲۹

۶۰. گزینه ۴ درست است.

برخی تصور می‌کنند پیامبران مانند فروشندگان کالا هستند که هر کدام برای خود فروشگاه‌های باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند و مردم می‌توانند بین آن کالاها یکی را انتخاب کنند، در صورتی که پیامبران مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند. صفحه ۳۳

۶۱. گزینه ۱ درست است.

قرآن کریم در آیه ۴۹ از سوره آل عمران از قول حضرت عیسی(ع) می‌فرماید: من با نشانه‌ای از پروردگارتان نزد شما آمده‌ام برایتان از گل چیزی چون پرده می‌سازم و در آن می‌دمم. به اذن خدا پرده‌ای می‌شود و کور مادرزاد را و برص گرفته را شفا می‌دهم و به فرمان خدا مردگان را زنده می‌کنم. صفحه ۴۱ و ۴۲

۶۲. گزینه ۳ درست است.

اعجاز لفظی: خداوند قرآن را با همین حروف و کلماتی که در دسترس بشر است نازل کرده و چون بر همه امور داناست، برای بیان معارف عمیق قرآن زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارات را انتخاب کرده است. صفحه ۴۴

۶۳. گزینه ۱ درست است.

واژه «ذلول» به شتری گفته می‌شود که به گونه‌ای حرکت می‌کند که سوار خود را نمی‌آزارد و تشبیه زمین به ذلول به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد. صفحه ۴۷

۶۴. گزینه ۴ درست است.

حدیث امام باقر(ع) مربوط به بحث جامعیت و همه‌جانبه بودن محتوای قرآن کریم است. صفحه ۴۶

۶۵. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۸۲ سوره نساء می‌فرماید: آیا در قرآن تدبر نمی‌کنند؟! اگر قرآن از جانب غیر خدا بود، قطعاً ناسازگاری و اختلاف

زیادی در آن یافت می‌شد. صفحه ۴۶

۶۶. گزینه ۱ درست است.

غزل جناب حافظ «نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت، به غمزه مسئله‌آموز صد مدرّس شد»؛ ترسیمی زیبا از محتوای آیه ۴۸ سوره عنکبوت است: ﴿وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِآتَابِ الْمُبْطَلُونَ﴾

۶۷. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و مسئله کتابت و نگارش وحی هر چند که بخشی از اقدامات مهم برای ماندگاری کلام الهی است، ولی این مهم توسط یاران پیامبر انجام می‌شد. صفحه ۵۵

۶۸. گزینه ۱ درست است.

عبدالله ابن مسعود از یاران پیامبر(ص) می‌گوید: ما ده آیه از قرآن را از پیامبر فرا می‌گرفتیم و بعد از اینکه در معنای آن تدبیر می‌کردیم و به آن عمل می‌کردیم، بار دیگر برای یادگیری آیات بعدی نزد ایشان می‌رفتیم. صفحه ۵۵

۶۹. گزینه ۴ درست است.

آیه مذکور در متن سؤال مربوط به وظیفه تعلیم و تبیین تعالیم قرآن کریم یا به عبارت دیگر مرجعیت دینی است؛ سوره آل عمران آیه ۱۶۲. صفحه ۵۶

۷۰. گزینه ۲ درست است.

پیامبر(ص) پس از دریافت وحی آن را بدون ذره‌ای کم و زیاد به مردم می‌رساند و برای آن‌ها تلاوت می‌کرد. هم‌چنین عده‌ای را مأمور به نوشتن قرآن می‌نمود و عده‌ای نیز با اشتیاق قرآن را فراگرفته به سینه می‌سپردند... اکنون که قرن‌ها از زمان نزول قرآن می‌گذرد، این کتاب به همان صورتی که پیامبر تنظیم کرده، در بین ما است. صفحه ۵۵

۷۱. گزینه ۱ درست است.

گفتار و رفتار پیامبر(ص) اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است و مسلمانان با مراجعه به آن می‌توانند معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن را بفهمند. صفحه ۵۵

۷۲. گزینه ۳ درست است.

پیامبر(ص) پس از سیزده سال تلاش برای هدایت مردم مکه، با دعوت مردم مدینه به این شهر هجرت کرد و به فرمان خداوند حکومت اسلامی را بنا نهاد. این حکومت به تدریج گسترش یافت و به مدت ده سال سراسر شبه جزیره عربستان را فرا گرفت. صفحه ۶۹

۷۳. گزینه ۲ درست است.

خداوند در آیه ۲۱ سوره احزاب می‌فرماید: قطعاً برای شما در رسول خدا سرمشق نیکویی است؛ برای کسی که امید دارد به خداوند و روز رستاخیز و خدا را بسیار یاد می‌کند. صفحه ۶۹

۷۴. گزینه ۴ درست است.

پیامبر(ص) در راستای تلاش برای برقراری عدالت و برابری با وجود همه بردباری و ملایمتی که در برابر پامال شدن حق شخصی خود داشت، در برابر نادیده گرفتن حقوق جامعه می‌ایستاد و کوتاه نمی‌آمد. صفحه ۶۹

۷۵. گزینه ۱ درست است.

در آیه ۱۲۸ سوره توبه در توصیف تلاش‌های پیامبر(ص) برای هدایت مردم می‌فرماید: رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر [هدایت] شما حریص است. صفحه ۷۰

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۴ درست است.

اگر بنا شود که ما تمام آنچه را که با یکی از حواس پنجگانه خود درک و دریافت نمی‌کنیم، انکار نماییم؛ در این صورت، بسیاری چیزها در این جهان پهن‌ور و حتی برخی از دست‌آوردهای علم را نیز باید منکر شویم. صفحه ۷

۵۲. گزینه ۳ درست است.

علم تجربی هرگز قادر به انکار خدا یا موجودات غیر مادی نیست؛ زیرا ابزاری که علوم تجربی از آن استفاده می کنند، حس و تجربه است و چون به وسیله حواس جز پدیده های مادی را نمی توان شناخت، از این رو حوزه تحقیق و مطالعه علوم تجربی تنها طبیعت مادی است و به همین جهت از اظهار نظر درباره بود و نبود موجودات غیر مادی (ماورای طبیعت) ناتوان است. صفحه ۱۰

باید توجه داشت که در گزینه مورد نظر، از «علم» به طور مطلق یاد شده؛ در حالی که فقط علوم تجربی هستند که قادر به انکار خدا یا موجودات غیر مادی نیستند!

۵۳. گزینه ۱ درست است.

پدیده چیزی است که وجودش وابسته به عوامل دیگر است؛ به طوری که اگر آن عوامل نباشند یا از بین بروند، آن پدیده نیز از بین خواهد رفت. بنابراین خصوصیت اصلی هر پدیده، نیاز و احتیاج است. یعنی هر پدیده ای، موجودی محتاج و نیازمند است و هر موجود نیازمندی، پدیده است. صفحه ۱۶

باید توجه داشت که موجودات غیر مادی جهان نیز پدیده محسوب می شوند؛ در حالی که نه مادی هستند و نه محسوس.

۵۴. گزینه ۳ درست است.

تمام اختراعات و کشفیات علمی براساس همین کنجکاو و حس علت یابی و جستجوگری انسان صورت گرفته است. اگر چنین احساس اصیل و ریشه داری در اعماق عقل و فکر انسان وجود نمی داشت، هرگز با تحمل زحمات فراوان به جستجو و کاوش برای یافتن علت پدیده ها نمی پرداخت. صفحه ۱۶

۵۵. گزینه ۲ درست است.

یکی از عوامل مهمی که سبب گریز از حقایق شده و سبب گم کردن راه می شود، پیروی از امیال و هوس ها و مقدم داشتن آن ها بر حقیقت است؛ بدین معنی که در موارد زیادی چون پذیرفتن حقیقتی با منافع شخصی و گروهی و یا انواع تعصبات و پیش داوری های انسان برخورد پیدا می کند، از پذیرفتن آن طفره می رود و عملاً حقیقت را فدای خودخواهی ها و هوس های خود می گرداند. اینجاست که سقوط انسان از مرتبه انسانیت و حق پرستی آغاز می گردد و راه تکامل فکری و معنوی به روی انسان بسته می شود. صفحه ۲۴

باید توجه داشت که «بروز اختلافات فکری و اعتقادی انسان ها»، نتیجه «پیروی از امیال و هوس ها» است و «فرار از عقل و منطق»، زمینه و مقدمه آن است.

۵۶. گزینه ۱ درست است.

علت اصلی بروز اختلافات فکری و اعتقادی انسان ها را باید در همین جایگزینی خودپرستی به جای حق پرستی جستجو کرد. صفحه ۲۴

۵۷. گزینه ۲ درست است.

مادی گری عقیدتی عبارت است: از این که انسان جز ماده چیزی را قبول نکند و تمام هستی را منحصر در عالم ماده بداند و در نتیجه خدا را انکار نماید. صفحه ۲۵ (پاورقی)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

مادی گری اخلاقی عبارت است: از این که انسان از نظر اخلاقی تنها از لذات و منافع مادی پیروی کند و معیار دیگری جز معیارهای مادی را نپذیرد. صفحه ۲۵ (پاورقی) روح بی آرایش، خود به خود، گرایش به سوی خداپرستی دارد، اما دل های آلوده هرگز صلاحیت درک حقیقت با عظمتی چون مبدأ هستی را ندارند. صفحه ۲۵ (متن)

۵۹. گزینه ۳ درست است.

ناگفته پیداست که هرگز چنین فردی اظهار نخواهد کرد که چون اعتقاد به خدا را مخالف بی بندوباری های خود یافته، از آن روی برتافته است، بلکه سعی خواهد کرد که بر این اعتقاد خود دلیل و منطق بتراشد و حتی اعتقاد به خدا را مخالف عقل و منطق و طرز تفکر علمی قلمداد نماید. صفحه ۲۶

۶۰. گزینه ۴ درست است.

وقتی انبیا برای نجات بشریت از جانب خداوند به پیامبری برگزیده شدند، کسانی که نمی توانستند محیط آلوده خود را رها

کنند یا از منافع و تعصبات و مقامات خود دست بردارند، به مخالفت با آنها می‌پردازند و حتی مقدس‌مآبانی که خود را بندگان خاص خدا می‌دانستند، چون مرحله آزمایش الهی پیش آمد، نتوانستند پا روی تمایلات نفسانی و خودخواهی‌های خود بگذارند و تسلیم حقیقت شوند. صفحه ۲۶

۶۱. گزینه ۱ درست است.

نوجوانی که برای انجام تکالیف دینی از سوی والدین خشن و تندخو، همواره مورد آزار قرار گرفته، زمینه آماده‌ای برای بدبینی و حساسیت منفی نسبت به دین در نهاد خود دارد. به عبارت ساده، اعمال و رفتار دوران کودکی، عقده‌ای نسبت به دین و کینه‌ای نسبت به دین‌داری در زمینه روان او به وجود آورده است. چنین کودکی وقتی به سن جوانی می‌رسد، اگر از طرف مربیان واقعی تحت تربیت قرار نگیرد و آگاهی‌های لازم را کسب نکند، چه بسا یکسره از دین و خدا روی‌گردان شود و حتی نوعی تعصب ضد دینی در او به وجود آید که باعث شود ندانسته به طرف کسانی یا مکتب‌های جذب گردد که به مخالفت و دشمنی با مذهب می‌پردازند؛ بدون آن که در درستی یا نادرستی گفتار و رفتار آنها دقت و توجه کافی نماید. صفحه ۲۷

۶۲. گزینه ۳ درست است.

یکی از عقده‌های روانی که سهم بزرگی در معتقدات پاره‌ای افراد در دوران جوانی دارد، عقده روانی حاصل از فقر است. ... همین رنج دائمی که از دیدن آثار فقر و بهره‌کشی در جامعه به وجود آمده، حساسیت روحی شدیدی به صورت عقده روانی در آنها ایجاد کرده است. این عقده روانی در سنین بالاتر سبب می‌شود که آنان به طور ناخودآگاه به طرف مکتب‌ها و ایدئولوژی‌هایی جذب شوند که ظاهراً ادعای مبارزه با فقر و بهره‌کشی را دارند. صفحه ۲۷ و ۲۸

۶۳. گزینه ۱ درست است.

یکی از عواملی که گاهی منتهی به روگردانی از خدا می‌شود، اظهارات نادرست افراد ناوارد و غیرمتخصص در دفاع از حقایق دینی و الهی است. صفحه ۲۹

۶۴. گزینه ۴ درست است.

یکی از عواملی که سبب می‌شود بعضی افراد به انکار خدا بپردازند، داشتن تصور نادرست از خداست؛ بدین معنا که شخص تصویری از خدا را برای خود درست کرده و سپس به انکار آن می‌پردازد؛ غافل از این که چیزی را که انکار کرده است، نه خدای واقعی، بلکه یک موجود خیالی و موهوم است. (این جراح نیز خدا را موجودی مادی تصور کرده که می‌تواند آن را زیر چاقوی جراحی خود ببیند). صفحه ۲۹

۶۵. گزینه ۳ درست است.

یکی از هدف‌های تعلیم و تربیت دینی تقویت مبانی فکری و از بین بردن ضعف‌هاست. ضعف و ناتوانی فکری زمینه را برای رشد ایدئولوژی‌های رنگارنگ فراهم می‌آورد و به عده‌ای فرصت طلب امکان می‌دهد تا از این راه به نوایی برسند. صفحه ۳۱

۶۶. گزینه ۱ درست است.

با توجه به این نتیجه که انتخاب عقیده و مکتب باید با دقت و آگاهی کامل صورت پذیرد، اهمیت افزایش قدرت تفکر به خودی خود روشن می‌شود. صفحه ۳۰

۶۷. گزینه ۴ درست است.

برخی از منکران خدا برای اینکه عده‌ای ساده‌اندیش را از خدا و مذهب دور سازند، اظهار می‌دارند که خداشناسی اختراع طبقه ثروتمند است و به همین علت، بیشتر خداشناسان را فقرا تشکیل می‌دهند. ... اینان سعی دارند با این قبیل اظهارات، خداشناسی را خالی از حقیقت جلوه دهند و با این بهانه‌ها، از پذیرفتن خدا سر باز زنند. صفحه ۳۱

۶۸. گزینه ۱ درست است.

حتی اگر به فرض محال ثابت شود که خداپرستی فایده‌ای به حال بشر ندارد، باز این مطلب نمی‌تواند دلیل بر نبودن خدا باشد. ... خداشناسی نه تنها هیچ‌گونه اثرات منفی نسبت به فرد و جامعه ندارد، بلکه هیچ امری در زندگی انسان به این اندازه ارزش و اهمیت برخوردار نیست. صفحه ۳۰

۶۹. گزینه ۴ درست است.

«توحید نظری» که نظر و عقیده ما در مورد خداوند را نشان می‌دهد، عبارت از این است که جهان و مجموعه پدیده‌های آن، مخلوق یک خالق است و به وسیله همین خالق تدبیر و هدایت می‌شود. در درس‌های پیشین دیدیم که جهان دستگاهی هماهنگ و یکپارچه

است و هر جزئی از آن با اجزای دیگر هماهنگ است و هر قسمتی از آن نیاز به قسمت دیگری را برطرف می‌کند؛ این وحدت و هماهنگی و یکپارچگی بیانگر این است که اراده‌ای واحد بر آن حاکم است. یعنی جز یک اراده، اراده دیگری در تدبیر جهان شرکت ندارد و آن اراده، خداوند بزرگ است که با علم و حکمت بی‌انتهای خود، جهان هستی را تدبیر می‌کند. صفحه ۳۶

۷۰. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۳۶: شریک داشتن، علامت نقص و نیاز است و خداوند از هر نقص و نیازی، منزه است. صفحه ۳۶

۷۱. گزینه ۱ درست است.

«توحید عملی» یعنی اینکه انسان عملاً از کسی جز خدا اطاعت نکند و تن به بندگی خدا غیر خدا ندهد. به‌جای پیروی از هوای نفس خویش، از اوامر الهی اطاعت کند و از عصیان و مخالفت در برابر دستورات خدا پرهیز نماید. صفحه ۳۸
باید توجه داشت که گزینه مورد نظر، مربوط به توحید نظری است؛ زیرا از «اعتقاد» انسان سخن می‌گوید.

۷۲. گزینه ۳ درست است.

توحید عملی این است که انسان هرگونه هدف و مقصد غیر خدایی را از زندگی خود طرد کند و ... هر گناهی که انسان مرتکب می‌شود، در واقع یک قدم از خدا دور می‌شود، مگر اینکه قلباً پشیمان شده و توبه کند و به‌سوی خدا برگردد. صفحه ۳۸

۷۳. گزینه ۲ درست است.

آن بت بزرگی که بت‌های دیگر از او نیرو و توان می‌گیرند، کدام است؟ شاید تعجب‌آور باشد اگر گفته شود آن بت اعظمی که سرچشمه شرک پنهان است و گاهی عاقل‌ترین افراد نیز از دیدنش ناتوانند، چیزی جز خود انسان نیست. صفحه ۳۹

۷۴. گزینه ۴ درست است.

شرک نظری این است که عقیده ما درباره خدا به‌عنوان مبدأ هستی، خارج از محور توحید باشد. یعنی به یگانگی خدا باور نداشته باشیم. پس شرک نظری، شناخت نادرست در مورد خداوند است، اما شرک عملی این است که انسان در عمل کسی جز خدا را عبادت کند و تن به بندگی غیر خدا دهد. صفحه ۴۰

۷۵. گزینه ۱ درست است.

عبادت و بندگی در حالت کلی عبارت است از تسلیم و سرسپردگی در برابر چیزی و اطاعت محض از او. صفحه ۴۰

انگلیسی (۲)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

کلمه **few** به معنی تعداد خیلی کم یا هیچ می‌باشد و قبل از اسم قابل شمارش به‌کار می‌رود و به جملات معنی منفی می‌دهد. در این سؤال از طریق معنی جملات می‌توانیم پی ببریم که **few** می‌تواند گزینه درست باشد.
صفت **a few** به معنی تعداد کمی است و جنبه مثبت دارد و قبل از اسم قابل شمارش به‌کار می‌رود. صفت **a lot of** به معنی تعداد زیاد و مقدار زیاد می‌باشد که مترادف با **many** و **much** است.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

با توجه به معنی جملات می‌توانیم گزینه **little** را انتخاب کنیم که به معنی مقدار خیلی کم یا هیچ است و به جملات معنی منفی می‌دهد و همچنین قبل از اسم غیر قابل شمارش به‌کار می‌رود. صفت **a little** به معنی مقدار کمی است و جنبه مثبت در جملات دارد.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

صفت **any** به معنی هیچ در جملات منفی و گاهی سؤالی به‌کار می‌رود.
در جمله کلمه **hardly** دیده می‌شود که به معنی به سختی یا به‌ندرت می‌باشد و یک قید تکرار منفی است و به جملات معنی منفی می‌دهد.
قیدهای تکرار که به جملات معنی منفی می‌دهند، به قرار ذیل هستند:

Hardly ---- seldom / never, rarely .....

He seldom works

بندرت کار می‌کند (یعنی کار نمی‌کند)

۷۹. گزینه ۱ درست است.

نکته گرامر در این سؤال ترتیب کلمات در جمله می‌باشد که به قرار ذیل است:

قید زمان + قید مکان + قید حالت + مفعول + فعل اصلی + قید تکرار + فعل کمکی + فاعل

۸۰. گزینه ۳ درست است.

A: کدام زبان را دوست دارید که خیلی خوب یاد بگیرید؟

B: زبان مورد علاقه خودم انگلیسی است که خیلی زیاد علاقمندم آن را صحبت کنم.

(۱) مطلق، کامل (۲) صادق، درستکار (۳) مورد علاقه، مورد دلخواه (۴) ماهر

۸۱. گزینه ۴ درست است.

هیچ نشانه روشنی از رشد سریع در سطح مدیریت در این اداره وجود ندارد. این حوزه نیاز به تحول زیادی دارد که رخ دهد.

(۱) توانایی‌ها (۲) فعالیت‌ها (۳) نقاط، نکته‌ها (۴) نشانه‌ها

۸۲. گزینه ۲ درست است.

دوستی دارم که به مدت ده سال در امریکا یا ایالات متحده بوده است. او همیشه در کلاس زبان انگلیسی به‌طور روان یا سلیس صحبت می‌کند.

(۱) در واقع یا حقیقت (۲) به‌طور روان یا سلیس (۳) فوراً (۴) به‌ندرت

۸۳. گزینه ۴ درست است.

A: آیا می‌دانید که فوتبال یک ورزش رایج یا محبوب در انگلستان است؟

B: بله، مردم در بریتانیا خیلی زیاد علاقمند هستند که فوتبال بازی کنند.

(۱) خلاق (۲) صادق، درستکار (۳) روان، سلیس (۴) رایج، پرطرفدار یا محبوب

۸۴. گزینه ۳ درست است.

آیا واقعاً می‌توانید تصور کنید که مردم به کره ماه سفر کنند و روی آن زندگی کنند؟

نه، این چنین فکر نمی‌کنم.

(۱) آماده کردن (۲) ملاقات یا برخورد کردن (۳) تصور یا خیال کردن (۴) رشد یا توسعه دادن

۸۵. گزینه ۱ درست است.

فرهنگ‌ها، آرزوها و یا احساسات مختلف در جوامع مختلف در تمام سراسر دنیا وجود دارند.

(۱) جوامع (۲) سلسله، دامنه‌ها (۳) مؤسسات (۴) فرهنگ‌ها

۸۶. گزینه ۲ درست است.

A: نمی‌دانم که ده دقیقه پیش ساعت‌م را کجا گذاشتم، دنبالش می‌گردم ولی نمی‌توانم آن را پیدا کنم. آیا می‌توانید به من کمک کنید آن را پیدا کنم؟

B: بله، البته

(۱) فاصله گرفتن از چمن و غیره (۲) دنبال چیز یا کسی گشتن، جستجو کردن (۳) تشکیل دادن، متشکل بودن (۴) ترک کردن، رها کردن

۸۷. گزینه ۴ درست است.

میکروپها موجودات ریزی هستند و ما نمی‌توانیم آن‌ها را با چشمان ببینیم، بنابراین برای ما لازم است با استفاده از یک میکروسکوپ قوی آن‌ها را خیلی آسان ببینیم.

(۱) رایج، معروف / قوی، نیرومند (۲) ساده / قوی (۳) ریز / رایج، معروف (۴) ریز / قوی، نیرومند

۸۸. گزینه ۳ درست است.

(۱) عمیقاً (۲) سرانجام (۳) عمداً، اساساً (۴) به‌طور ناگهانی

۸۹. گزینه ۴ درست است.

(۱) جمع‌آوری کردن (۲) توسعه یافتن

(۴) انجام دادن، عمل کردن، اجرا کردن

(۳) ملاقات کردن، برخورد کردن

۹۰. گزینه ۱ درست است.

(۴) برنامه

(۳) فرهنگ

(۲) زیبایی

(۱) دقت، صحت

۹۱. گزینه ۲ درست است.

(۴) منطقه، ناحیه

(۳) دلیل

(۲) نقش

(۱) آزمایش

۹۲. گزینه ۴ درست است.

(۴) تولید کردن

(۳) افزایش دادن

(۲) جمع‌آوری کردن

(۱) تغییر دادن

۹۳. گزینه ۱ درست است.

بر طبق متن، نفت خام یکی از مهم‌ترین مواد در خدمت انسان می‌باشد.

۹۴. گزینه ۳ درست است.

دانشمندان اعتقاد دارند که نفت خام از گیاهان و حیوانات مرده تشکیل می‌شود.

۹۵. گزینه ۲ درست است.

- کدامیک از موارد زیر از نفت خام نشأت نمی‌گیرد؟

- روغن آشپزی (روغن نباتی)

۹۶. گزینه ۱ درست است.

نفت خام به معنی سنگ یا کانی نفت می‌باشد و نویسنده این را استفاده می‌کند تا این‌که به منشاء نفت خام اشاره کند.

۹۷. گزینه ۴ درست است.

- بهترین عنوان برای این متن چیست؟

- سبک زنداگی ام

۹۸. گزینه ۳ درست است.

هدف اصلی پاراگراف ۳ این حقیقت را توضیح می‌دهد که نویسنده احتیاج دارد شیوه زندگی خودش را تغییر دهد.

۹۹. گزینه ۲ درست است.

معنی عبارت «For one thing» در پاراگراف ۱ به معنی زیرا، به یک علت می‌باشد.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

از این متن قابل درک است که نویسنده بعضی اوقات شام را در خانه می‌خورد.

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

$$f(a) = -2a + 5a - 4b = 3a - 4b = 7$$

$$f(b) = -2b + 5a - 4b = 5a - 6b = 9$$

$$\begin{cases} 3a - 4b = 7 \\ -2 \begin{cases} 5a - 6b = 9 \end{cases} \end{cases} \Rightarrow -a = 21 - 18 = 3 \Rightarrow a = -3 \Rightarrow b = -4$$

$$f(x) = -2x - 15 + 16 = -2x + 1$$

$$f(a + b) = f(-7) = 14 + 1 = 15$$

$$f(a - b) = f(1) = -2(1) + 1 = -1$$

$$f(a + b) - f(a - b) = 15 - (-1) = 16$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به تعریف تابع، تعداد عضوهای برد تابع همواره کمتر یا مساوی تعداد عضوهای دامنه تابع است.

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

$$(4y+1)^2 + (3x+1)^2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} 4y+1=0 \Rightarrow y=-\frac{1}{4} \\ 3x+1=0 \Rightarrow x=-\frac{1}{3} \end{cases}$$

$\left\{\left(-\frac{1}{3}, -\frac{1}{4}\right)\right\}$ تابع است.

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

از نظر نمودار مختصاتی رابطه f را تابع نامند. هرگاه هر خط موازی محور y ها نمودار تابع را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

$$(2, a^2 - a), (2, a) \Rightarrow a^2 - a = a \Rightarrow a^2 - 2a = 0$$

$$a(a-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \\ a = 2 \end{cases}$$

$a = 0 \Rightarrow f = \{(-b, 1), (2, 0), (1, -b), (2, 0), (1, b)\}$ غیر قابل قبول

$a = 2 \Rightarrow f = \{(-b, 1), (2, 2), (1, 4-b), (2, 2), (1, b)\}$

$$(1, 4-b), (1, b) \Rightarrow 4-b = b \Rightarrow 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$f = \{(-2, 1), (2, 2), (1, 2)\}$ تابع است

$$f(a-1) = f(2-1) = f(1) = 2 \Rightarrow f(a-1) - f(-b) = 2 - 1 = 1$$

$$f(-b) = f(-2) = 1$$

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

$$P \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim P$$

اگر عددی زوج نباشد، آنگاه مربع آن عدد زوج نیست.

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

P	q	$P \wedge q$	$P \Rightarrow (P \wedge q)$	$P \Rightarrow q$
د	د	د	د	$\equiv$ د
د	ن	ن	ن	$\equiv$ ن
ن	د	ن	د	$\equiv$ د
ن	ن	ن	د	$\equiv$ د

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

P	q	$\sim P$	$q \Rightarrow \sim P$	$P \Rightarrow (q \Rightarrow \sim P)$	$P \vee q$	$P \Rightarrow P \vee q$	گزاره
د	د	ن	ن	ن	د	د	د
د	ن	ن	د	د	د	د	د
ن	د	د	د	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د	ن	د	د

گزاره همواره درست است.

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

$$P \Leftrightarrow q \equiv (P \wedge q) \vee \sim (P \vee q)$$

الف:

$$\begin{aligned} &\equiv (P \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow P) && \text{ب:} \\ &\equiv \sim P \Leftrightarrow \sim q && \text{پ:} \\ P \Leftrightarrow q &\neq (P \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow P) && \text{ت:} \end{aligned}$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$P \wedge q \text{ نادرست} \Rightarrow \begin{cases} P \text{ نادرست, } q \text{ نادرست} \\ P \text{ درست, } q \text{ نادرست} \\ P \text{ نادرست, } q \text{ درست} \end{cases}$$

P	q	$P \Rightarrow q$	$\sim (P \Rightarrow q)$	$\sim (q \Rightarrow P)$	$\sim (P \Rightarrow q) \vee \sim (q \Rightarrow P)$	$P \vee q$
د	ن	ن	د	ن	د	د
ن	د	د	ن	د	د	د
ن	ن	د	ن	ن	ن	ن

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

$P \Rightarrow q$ نادرست $\rightarrow P$ درست و q نادرست
چون q نادرست، بنابراین S هم نادرست $\rightarrow$ درست $q \Leftrightarrow S$

در نتیجه:

$$\left. \begin{array}{l} \sim P \text{ نادرست} \\ \sim q \text{ درست} \\ \sim S \text{ درست} \end{array} \right\} \rightarrow \begin{array}{l} \sim P \wedge \sim S \text{ نادرست} \\ \sim q \wedge \sim P \text{ نادرست} \end{array}$$

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

P	q	S	$q \Rightarrow S$	$P \vee (q \Rightarrow S)$	$P \vee q$	$P \wedge S$	$(P \vee q) \Rightarrow (P \wedge S)$
د	د	ن	ن	د	د	ن	×

هم‌ارز نیستند.

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$P \Rightarrow r$ درست

$q \Rightarrow r$ درست

P	q	r	$P \Rightarrow r$	$q \Rightarrow r$	$P \vee q \Rightarrow r$
د	د	د	د	د	د
د	ن	د	د	د	د
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د	د
ن	ن	ن	د	د	د

بنابراین همواره درست است.

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$\left. \begin{array}{l} P \wedge \sim S \text{ درست} \Rightarrow P \text{ درست و } \sim S \text{ درست} \\ \sim S \Rightarrow t \text{ درست} \Rightarrow t \text{ درست} \\ P \Rightarrow q \text{ درست} \Rightarrow q \text{ درست} \end{array} \right\} \Rightarrow q \wedge t \text{ درست}$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

درست q و درست $P \rightarrow P \wedge q$ درست

درست $r \rightarrow P \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ درست

استدلال A درست است.

نادرست $q \rightarrow \sim q$ درست

نادرست $P \rightarrow P \Rightarrow q$ درست

درست $S \rightarrow S \Rightarrow (\sim P \vee r)$ درست

استدلال B درست است.

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

نکته قابل ذکر این که مورد (ج) می تواند دلیل نام گذاری این سبک به عراقی هم باشد ولی همراه مورد (الف)، جواب نادرستی ارائه می دهد.

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

اصلاح موارد نادرست:

(۲) جامی (۳) مولوی (۴) کمال الدین اسماعیل اصفهانی

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

پنج مورد خطا و اصلاح آن ها عبارتند از:

اواخر ← اوایل * تیمور ← مغولان * ایلخانان ← تیمور

دینداری ← آزادگی * نفرت از دنیا ← بی ثباتی دنیا

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

موارد نادرست و اصلاح آن ها:

(ج) در حوزه های ری، فارس و همدان آثار ارزش مندی پدید آمد. (د) با دوره های پیش از خود متفاوت شد. (مثل بسیاری

از دانش های دیگر)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

موارد نادرست و اصلاح آن ها:

(۱) در قالب نظم و نثر ← با تمثیل و حکایت

(۳) غزنویان ← خوارزمشاهیان - حسن صباح ← جانشینان حسن صباح

(۴) غنایی ← تعلیمی - عارفانه ← عاشقانه

توجه: سعدی در ادبیات غنایی نیز سرآمد است ولی ضمیر خودآگاه ایرانی با ادبیات تعلیمی مرتبط است.

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

اصلاح مورد نادرست:

فخرالدین عراقی: از دیگر شاعران نام آور قرن هفتم که در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

موارد مغایر در گزینه ها:

(۲) فخرالدین عراقی قرن ۷ و بقیه قرن ۹ (۳) عبید زاکانی قرن ۸ و بقیه قرن ۷

۴) حمداله مستوفی قرن ۸ و بقیه قرن ۷
موارد گزینه پاسخ همگی مربوط به قرن ۸ هستند.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

اصلاح مورد نادرست:

زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص (مانند خواجه و حافظ) به سستی گرایید. (سعدی متعلق به قرن هفتم است).

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

از اهداف دروس عروضی کتاب علوم و فنون ادبی یازدهم، تقویت قوه شنوایی عروضی دانش‌آموزان است که در طراحی این سؤال در نظر گرفته شده است. با چند بار روان خوانی می‌توان به گزینه‌های هم‌وزن پی برد. وزن گزینه‌ها:

الف - د - ه: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

ب - ج: مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن مستفعَلن

توجه: در دروس آتی با این اوزان آشنا خواهید شد.

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

تعداد پایه‌های آوایی و وزن هر گزینه:

۱) فاعلاتن مفاعِلن فَعِلن (۳ پایه) ۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (۳ پایه)

۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن (۳ پایه) ۴) فعولن فعولن فعولن فَعْل (۴ پایه)

لطفاً دانش‌آموزان عزیز از هر فرصتی در جهت تقویت شنوایی عروضی خود استفاده کنند. از تعداد مکث‌های خوانداری هر مصراع می‌توانید به تعداد پایه‌ها پی ببرید. (یادآوری اوزان صرفاً جهت راهنمایی تعداد مکث‌ها آمده است).

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

وزن هریک از گزینه‌ها و اِشکال تقطیع هجایی و اصلاح آن:

۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن (سال بعد با انواع ابدال در این وزن آشنا خواهید شد)

۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن - در مصراع دوم: دَ را غو ← ذَر آ غو

۳) مفتعلن مفتعلن فاعِلن - مصراع اول: هَر گَز آ ← هَر گَز

۴) مفاعیلن مفاعیلن فعولن ← مصراع دوم: تَز شست ← ت آز شست

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

در هر پایه به هجاهای (UU--)) نیاز است که در تمام گزینه‌ها یافت می‌شود ولی در گزینه پاسخ:

(UU--UU--UU) موجود است.

ضمناً بیت کامل مورد سؤال:

(به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقیست به ارادت ببرم درد که درمان هم ازوست) می‌باشد.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

براساس وزن هر یک از گزینه‌ها مشخص می‌شود که آیا تمام پایه‌های آوایی در یک گزینه تعدد هجاهای یکسان دارند یا خیر؛ لذا وزن هریک از گزینه‌ها:

۱) (UU--UU--UU--UU) (مفاعیلن مفاعیلن فعولن) ۴ هجایی و ۳ هجایی.

۲) (UU--UU--UU--UU) (فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن) ۴ هجایی و ۳ هجایی.

۳) (UU--UU--UU--UU) (مفتعلن مفتعلن فاعِلن) ۴ هجایی و ۳ هجایی.

۴) (UU--UU--UU--UU) (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) ۴ هجایی

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی تشبیه‌ها و نوع‌شان:

۱) چو شمع در ره باد صبا سبک روحم (گسترده) / نسیم وصل تواند ربود جان مرا (فشرده)

ادات تشبیه مشبه به وجه شبه مشبه مشبه به مشبه

۲) اشک است در این مزرعه تخمی که فشانیم (گسترده) / آه است در این باغ نهالی که رسانیم (گسترده)

مشبه مشبه به وجه شبه مشبه مشبه به وجه شبه

۳) نیفتیم چون سایه دنبال خضر (گسترده) / به لبهای میگون شیخون زنیم (گسترده)

مشبه ادات تشبیه مشبه به وجه شبه مشبه مشبه به ادات تشبیه

۴) زبان چو پسته شود سبز در دهن بی تو (گسترده) / گره چو نقطه شود رشته سخن بی تو (گسترده)

مشبه ادات تشبیه مشبه به وجه شبه وجه شبه ادات تشبیه مشبه به مشبه

توجه: در این سؤال نوع کلی تشبیه (گسترده - فشرده) بررسی شده است.

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی ارکان تشبیه‌ها:

۱) عشق - غم - افسوس (به ترتیب سه مشبه) نهال - برگ - بار (به ترتیب مشبه به)

۲) گرمی آن بی وفا (مشبه) چو (ادات) شمع (مشبه به) زبانی بود (وجه شبه) - پیکان ستم: تشبیه فشرده

۳) دلبر بی خشم و کین (مشبه) گلبن بی رنگ و بو (مشبه به)

۴) تعلق (مشبه) خار (مشبه به)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های هر گزینه:

۱) تشبیه (من به خار) استعاره و تشخیص (ای گل) تضاد (خار - گل) فاقد کنایه

۲) تشبیه (دیده به سرا) استعاره و تشخیص (اشک) کنایه (پختگی کنایه از تجربه و کمال) فاقد تضاد (با تجربه کردن پختگی

حاصل نشدن: تناقض)

۳) تشبیه (دیده به چراغ) استعاره و تشخیص (مژگان) کنایه (تیره‌روزی کنایه از بیچارگی) تضاد (دوست و دشمن)

۴) تشبیه (لاله - گل به جام) استعاره (خونابه غم: غم به زخمی که خونابه دارد تشبیه شده است) فاقد تضاد و کنایه

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

وجه شبه در گزینه‌ها:

۱) بر سر گنج مسکن بود

۲) به رقص آورم

۴) پر پیچ و تاب و تیره و بی‌امتداد بود.

۳) به خویش رفعت بست

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

آرایه‌های هر گزینه:

۱) پارادوکس (نظم پریشان) تشبیه (طایر فکر - دام اشتیاق)

۲) پارادوکس (گدایی و در عین حال شاه بودن) تشبیه (گدایان عشق به شاهان و خسروان)

۳) پارادوکس (هرشبنم صد بحر است) (بحر آتشین) تشبیه (هر شبنم صد بحر آتشین است)

۴) پارادوکس (چشم تنگ پر نشود) فاقد تشبیه: {اگر هیمه (هیزم) عود باشد و یا سنگ‌ها مروارید باشند.}

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

تشبیه موجود در گزینه‌ها:

۱) اسنادی (سیل پیرایه بندخانه است) اضافی (کوره غم)

۲) اسنادی (هر مژه آرامگاه بلبل شد) اضافی (شاخ مژه)

۳) اسنادی (من جغد هستم) اضافی (خوان رزق)

۴) اضافی (شکر خنده - غنچه تصویر - بهار خنده تو) فاقد اسنادی

۱۳۷. گزینه ۲ درست است.

قافیه میانی و جناس در آن:

(۱) ماه - تاه: جناس (۳) بنده - خنده: جناس (۴) ناز - ساز - باز: دو به دو جناس دارند.

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: آلودگی هایم مرا به سوی خدا می برند.

۱۳۹. گزینه ۱ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ و بیت سؤال: ترک تعلقات در جهت آرزومندی و مفهوم گزینه های دیگر:

(۲) یاد و توجه به محبوب ازلی، آرامش بخش است.

(۳) اوج و کمال یافتن (۴) عشق الهی، کمال بخش است.

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

«تزه» صفت است و معنی این واژه فقط در گزینه پاسخ به صورت اسم (سرور و خوشحالی) آمده است. مورد سؤال از تمرینات

خودارزیایی درس سوم طراحی شده است. معانی این واژه در فرهنگ لغت:

«خوش - خرم - آرام - دور از ناخوشی و غمگینی - مسرور - خوشحال - پاک - پاکیزه - سرسبز - مصفا - مفرح - مهدب - نزیه» می باشد.

تاریخ (۲)

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

یکی از رویدادهای مهم تاریخ اسلام در دوران خلفای نخستین، لشکرکشی اعراب مسلمان به سرزمین های مجاور شبه جزیره

عربستان بود. درس ۵ ص ۴۸

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

یکی از مهم ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی امیه، فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن

نصیر بود. درس ۶ ص ۵۵

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

مهم ترین تحولی که با خلافت اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و

پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود. درس ۶ ص ۵۶

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه اموی شیوه ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد و تصمیم گرفت به کتاب

خدا و سنت پیامبر (ص) عمل کند. دستور داد فتوحات متوقف شود و از نو مسلمانان جزیه گرفته نشود. دشنام گویی و اهانت به

حضرت علی (ع) را که معاویه به اجبار رسم کرده بود، منع کرد و فدک را به اهل بیت بازگرداند. دوران خلافت عمر بن عبدالعزیز

کوتاه بود و خلفای بعدی، سیاست او را کنار نهادند، اما نام نیکی از او برجای گذاشت. درس ۶ ص ۵۹

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

ابوبکر بن ابی قحافه، نخستین فرد از غیر خانواده رسول خدا (ص) بود که اسلام آورد. درس ۳ ص ۲۶

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

عثمان بن عفان حکم بن ابی العاص را که پیامبر (ص) به طائف تبعید کرده بود، به مدینه بازگرداند. خلیفه سوم شماری از افراد

خاندان اموی را بر سرکار آورد و دست آنان را در اداره امور خلافت باز گذاشت. برخی از صحابه پیامبر هم چون ابوذر غفاری و

عمار یاسر، نسبت به رفتار منصوبان خلیفه انتقاد و اعتراض کردند. خلیفه تحت تأثیر اطرافیان و مشاوران خود از جمله مروان بن

حکم قرار داشت، انتقادکنندگان را تبعید نمود. درس ۵ ص ۴۵

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

با گسترش تاریخ نویسی سلسله ای در میان سلسله های محلی، این نوع تاریخ نویسی با تاریخ نویسی محلی پیوستگی یافت.

درس ۱ ص ۶

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

از برجسته‌ترین آثاری که به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف شده است، می‌توان به کتاب تجارب الامم ابوعلی مسکویه، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب مسعودی اشاره کرد. درس ۲ ص ۱۸

۱۴۹. گزینه ۱ درست است

برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود. درس ۳ ص ۲۲

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

جاهلی و جاهلیت در قرآن مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست، بلکه دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی دارد که از خلق و خوی تند و سرکش اعضای آن جامعه سرچشمه می‌گرفت و تعصب قبیله‌ای و پیروی کورکورانه از اجداد قبیله در آن جامعه جایگزین تعقل، منطق و بردباری شده بود. درس ۳ ص ۲۳

جغرافیا (۲)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

متن زیر موضوع مهاجرت اجباری را مطرح می‌کند که در کتاب سال دهم با آن آشنا شدید. (مهاجرت‌ها به هر شکلی که باشد تغییرات فرهنگی و اقتصادی برای کشورهای مهاجرپذیر و مهاجرفرست خواهد داشت) این نوع مهاجرت که خارجی نیز می‌باشد، تحت تصمیم‌گیری حکومت‌ها صورت گرفته است. به عبارت دیگر در این مثال غلبه نواحی سیاسی بر نواحی مورد بررسی قرار گرفته است. نمی‌توان گفت نواحی سیاسی تحت کنترل نواحی طبیعی و انسانی تغییر پیدا کرده است.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه (به‌عنوان مثال ناحیه آب و هوایی برای فعالیت‌های نظامی، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند. (نه روی سطح زمین) بنابراین ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است (نیاز به دیدترکیبی و تخصص جغرافی‌دان‌ها دارد) و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. در این میان انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد. این معیارها ممکن است عوامل طبیعی یا انسانی باشد.

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

از آنجا که همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند. مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف در مسیر خود می‌شود. در ادامه مسیر در منطقه جنب حاره سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

در این نوع بارندگی، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب (مانند توده هوای مرطوب غربی) به‌طور افقی (توده هوا به‌طور کلی به‌صورت افقی حرکت می‌کند) حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه به‌طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش در یک دامنه آن می‌شود. تصویر روبه‌رو را با دقت تفسیر کنید.

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

مطابق با جدول طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن، دو دسته آب و هوا وجود دارد که وضعیت پوشش گیاهی آنها برای رویش گیاه نامناسب است. بنابراین نمی‌توان گفت هر آب و هوایی که نامناسب برای رویش گیاه است، اختلاف دمایی زیادی در شبانه‌روز دارد. زیرا این شرایط را صرفاً آب و هوای خشک دارد و آب و هوایی قطبی اختلاف دمایی شدید را ندارد و دمای هوا در تمام سال کمتر از ۱۰ درجه است.

علامت آب‌وهوا	نام آب‌وهوا	دما	بارش	پوشش گیاهی
A	استوایی (گرم و مرطوب)	هیچ ماهی سردتر از 18°C نیست.	بارش در تمام سال	مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی
B	خشک	اختلاف دما زیاد است.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه
C	معتدل	میانگین سردترین ماه بین 18°C تا -3°C است.	بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم	مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
D	سرد	میانگین سردترین ماه کمتر از -3°C است.	بارش تابستان بیشتر از زمستان	مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری
E	بسیار سرد (قطبی)	هیچ ماهی بیش از 10°C نیست.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

جبهه قطبی بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود. جبهه قطبی در تغییرات آب و هوایی کشور ما نقش مهمی دارد. توجه داشته باشید ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و هم‌چنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی قرار دارد.

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

برای پاسخ به این سوال لازم است تعاریف اصلی دشت‌ها و فلات‌ها را مشخص کنیم. فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که حصارای کوهستانی آنها را فرا گرفته است و دشت‌ها سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصارای کوهستانی آنها را فرا گرفته است. وجه مشترک این دو عارضه در بزرگی و کوچکی آنهاست. به این معنا که هر دو در وسعت‌های مختلفی دارند و در سطح جهان پراکنده شده‌اند.

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

سرعت هوازدگی از هر نوع در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد؛ برای مثال، به‌طور کلی سنگ‌های گرانیتی از سنگ‌های مرمرین یا کلسیتی مقاوم‌ترند. توجه داشته باشید زمانی که مقاوم‌تر باشند به این معنا سرعت پیش‌روی هوازدگی در این سنگ‌ها به نسبت کندتر پیش می‌رود.

۱۶۰. گزینه ۴ درست است.

در برخی کوهستان‌ها برف و یخ دائمی وجود دارد. وقتی بارش برف (بارش برف در همه سال این آب و هوا وجود ندارد) بیش از میزان ذوب آن در سال باشد، برف‌های اضافی طی سالیان دراز انباشته و متراکم می‌شوند و ضخامت آنها افزایش می‌یابد و یخچال‌ها را پدید می‌آورند. معمولاً یخچال (نه یخ دائمی) وقتی ضخامتش به ۶۰ تا ۱۰۰ متر رسید، شروع به حرکت می‌کند و این حرکت بسته به شرایط و دمای هوا از ۱ سانتیمتر تا ۸ متر در روز است.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

- اومانیسیم در ابعاد مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است. هنر قرون وسطی، بر بُعد معنوی و آسمانی انسان تأکید می‌ورزید و نقاشان، چهره اسوه‌های انسانی را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کردند اما هنر مدرن، بر بُعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز می‌کند. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۰)

- روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب اطلاق می‌شود و در این معنا، روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسیم همراه شده است. این روش در بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب،

صورت‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه صورت‌های آن کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.
(درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۲)

- سکولاریسم پنهان، شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.
(درس ۵ - فصل ۲ - ص ۳۸)

- سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۳۸)
۱۶۲. گزینه ۴ درست است.

روشنگری در معنای عام خود، هنگامی که با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی، عقل و تجربه، تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۲)
۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان «پروتستانتیسم» یاد می‌شود. (ص ۳۸)
- در پنج قرن اخیر اروپا، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی بوده است که آن را با نام فرهنگ غرب می‌شناسیم. (ص ۳۷)
- اومانیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است. (ص ۳۹)
- عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ، عمیق‌ترین لایه‌های آن را تشکیل می‌دهند. عقاید و ارزش‌های بنیادین هر فرهنگ در پاسخ به پرسش‌های اساسی انسان پدید می‌آیند. (ص ۳۷) (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۳۷، ۳۸، ۳۹)
۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

اگر افرادی که در درون فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می‌کنند. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۳۸)
۱۶۵. گزینه ۴ درست است.

ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند، به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۰ بخوانیم و بدانیم)
۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۳ و ۴۴ جدول)

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرون نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

۱۶۷. گزینه ۳ درست است.

- عوامل زمینه‌ساز فروریختن اقتدار کلیسا: (جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان، فتح قسطنطنیه)
- پیامد فروریختن اقتدار کلیسا: (فروریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا فرصت ظهور و بروز پیدا کنند.) ص ۴۷
- نخستین انقلاب لیبرال در جهان: (انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. این انقلاب، الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد

که پس از چهار دهه، سراسر اروپا را فرا گرفت. ص ۵۳

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

طی قرون وسطی، آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند اما رویکرد دنیوی داشتند و دنیاگرایی و سکولاریسم در عمل را دنبال می‌کردند. آن‌ها به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند؛ هم‌چنین به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۴۷)

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

قسمت اول: فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. رویکرد سکولار و دنیوی، با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد؛ بدین ترتیب، سکولاریسم در باورهای بنیادین این فرهنگ نهادینه شد. (ص ۵۰)

قسمت دوم: حرکت‌های اعتراض‌آمیز نوع اول، تنها با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند؛ این حرکت‌ها، با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند. (ص ۴۸)

قسمت سوم: یکی از پیامدهای تحریفات مسیحیت قرون وسطی در سطح اندیشه و نظر مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند. (ص ۴۹) (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۴۸ - ۴۹ - ۵۰)

۱۷۰. گزینه ۱ درست است.

گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد، بدین ترتیب اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۲)

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم (د)، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد. (ب) و فلسفه‌های روشنگری (الف)، سکولاریسم را از سطح عملی و ظاهری فرهنگ غرب به سطح نظری و عمیق آن تسری داد. (ج) و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۰)

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

- انقلاب صنعتی، مجموع نوآوری‌های فنی و اقتصادی بود که قرن هجدهم برای اولین بار در انگلستان پدید آمد. (ص ۵۲ - فصل ۲ - درس ۶، درست)

- شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست می‌آید. (درس ۵ - فصل ۲ - ص ۴۳، غلط)

- عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۷، درست)

- کودتای آمریکایی انگلیسی نوژه، نمونه موفق از کودتاهای استعمار نو به‌شمار می‌روند. (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۴، غلط)

(درس ۳ - ۴ - ۵ - ۶ - صفحات: ۵۲ - ۴۳ - ۲۷ - ۲۴)

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

دین اسلام با دعوت فراگیر خود، ایجاد یک فرهنگ جهانی را مورد توجه قرار داده است. اسلام، دین یک عصر و نسل خاص نیست. اصول اعتقادی و ارزش‌های آن، اصول و ارزش‌های ثابتی است که همه انبیاء در طول تاریخ برای تبلیغ و ترویج آن‌ها مبعوث شده‌اند. این اصول و ارزش‌ها مطابق با نظام آفرینش و موافق با فطرت آدمیان‌اند. بنابراین به قوم و گروه خاصی تعلق ندارند بلکه جهان شمول هستند.

توحید، از خداوند واحدی حکایت دارد که خدای قوم و قبیله خاصی نیست بلکه خداوند همه آدمیان و پروردگار همه جهان‌هاست. انسان از دیدگاه اسلام، موجودی مختار، مسئول، متعهد، دارای فطرتی الهی و خلیفه خداوند در زمین است. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۷)

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

ویژگی‌های جامعه تغلب در دیگاه فارابی:

الف) در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آن‌ها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند.

ب) هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. آن‌ها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود و... باشد.
پ) چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند ولی از آن‌جا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.
ت) چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند (و باید باشند) و از همه جوامع دیگر برترند.

ث) آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند. این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند. پس، همواره می‌خواهند دیگران آنان را ستایش کنند.

ج) گمان می‌برند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به‌دست آورده‌اند، برسند و اصولاً چنین سعادت را نمی‌شناسند. (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۱۹)

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه یا گروه خاصی است ولی نگاهی سلطه‌جویانه دارد. چنین فرهنگی با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقه مرکزی و منطقه پیرامونی تقسیم می‌کند. منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۲ و ۱۳)

فلسفه

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

هنگامی که انسان به تفکر فلسفی می‌پردازد باز هم از فطرت اول و تفکر غیر فلسفی بی‌نیاز نخواهد بود.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

سوفیست‌ها خود را دانشمند می‌خواندند ولی سقراط به‌خاطر تواضع و فروتنی خود را فیلسوفوس یعنی دوستدار دانش معرفی کرد.

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

هر علمی به‌جهت موضوع و روش از سایر علوم جدا می‌شود، موضوع ریاضیات عدد و مقدار و موضوع شیمی ساختمان مواد است، ولی موضوع فلسفه وجود است به نحو عام، نه اینکه یک موجود خاص را مورد بررسی قرار دهد.

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی، جزو بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه می‌باشند.

۱۸۰. گزینه ۱ درست است.

از آنجایی که در این نوع علوم، کلمه فلسفه به نام دانش خاص یا موضوع آن دانش اضافه شده است به آن‌ها فلسفه‌های مضاف می‌گویند.

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

محتوای این گزینه عبارتی است که به حوزه انسان‌شناسی فلسفی تعلق دارد که از شاخه‌های فلسفه یعنی فلسفه‌های مضاف است.

۱۸۲. گزینه ۲ درست است.

گزاره اول به حوزه فلسفه علوم اجتماعی که از فلسفه‌های مضاف است مرتبط است، یعنی به بخش فرعی فلسفه مربوط است. گزاره دوم و سوم مربوط به معرفت‌شناسی یعنی بخش اصلی فلسفه مربوط هستند.

۱۸۳. گزینه ۱ درست است.

کسانی که «اصالت فرد» اعتقاد دارند برای فرد جدای از جامعه، هویت مستقل قائلند ولی کسانی که به «اصالت جامعه» معتقدند می‌گویند فرد جدای از جامعه دارای هویت مستقل نیست.

۱۸۴. گزینه ۴ درست است.

از آثار و نتایج اندیشیدن فیلسوفانه این است که انسان به آزاداندیشی می‌رسد و شخصیتی مستقل کسب می‌کند و دلایل درستی یا نادرستی باورهای خود را می‌یابد.

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

کسانی که درباره مسائل بنیادین زندگی می‌اندیشند و دانشی درست در این زمینه دارند، زندگی آن‌ها معنای درستی پیدا می‌کند.

۱۸۶. گزینه ۳ درست است.

همه انسان‌ها درباره مسائل بنیادین مانند خدا و اختیار و غیره می‌اندیشند، اما تفاوت فیلسوف با انسان‌های عادی این است که یک فیلسوف اولاً به نحو جدی درباره این مسائل می‌اندیشد، ثانیاً از روش درست برای بررسی آن‌ها استفاده می‌کند، و او تابع افراد و اشخاص نیست بلکه تابع برهان و استدلال است.

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

زندانیان درون غار چون به سایه‌ها و تاریکی عادت کرده‌اند سخنان کسی را که از غار آزاد شده و اشیاء واقعی و نور خورشید را که علت دیده شدن همه اشیاء است دیده، نمی‌پذیرند.

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

اطلاعات امروز ما نمی‌توانند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهند. هر جا که تمدنی وجود داشته است، انسان‌ها درباره مسائل بنیادین زندگی اندیشیده‌اند، ولی آثار مکتوبی به دست ما نرسیده است.

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

به نظر پارمنیدس هستی امر واحد ثابت است و در جهان واقع نیستی راه ندارد، زیرا اگر بگوییم «نیستی، هست»، جمله‌ای تناقض‌آمیز گفته‌ایم.

۱۹۰. گزینه ۳ درست است.

یکی از افکار اساسی هراکلیتوس این است که اموری که با هم ضد هستند می‌توانند با یکدیگر جمع می‌شوند یعنی قائل به وحدت اضداد بود و دیگر این که همه چیز در جهان در حال تغییر است و شما نمی‌توانید دو بار در یک رودخانه شنا کنید. به نظر فیثاغورس، اعداد، عناصر اولیه همه موجودات هستند.

روان‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

در کنترل: با شناخت علت یک پدیده می‌توانیم آن را تغییر دهیم (کنترل کنیم)، در پیش‌بینی: اگر توصیف دقیق و تبیین درست باشد می‌توان وقوع پدیده یا مفهوم را براساس شناختی که از خود مفهوم و علل آن داریم پیش‌بینی کنیم. در تبیین علت وقوع پدیده را بررسی و کشف می‌کنیم.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

محقق می‌تواند میزان استرس چند نفر را اندازه‌گیری کند و سپس از آن‌ها بخواهد به پاندول ساعت نگاه کند و سپس مجدداً استرس را اندازه‌گیری کند.

سایر گزینه‌ها: گزینه‌های ۱ و ۲ قابل بررسی با روش علمی نمی‌باشد. گزینه ۴ درست نمی‌باشد.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

گذشت زمان و تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی و هم‌چنین افزایش اطلاعات در علم روان‌شناسی موجب وجود تعاریف متعدد در روان‌شناسی شده است.

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

هر چه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود. پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی قرار داشته باشد پردازش مفهومی است. در این سؤال صرفاً گزینه ۲ نمونه‌ای از پردازش مفهومی است زیرا فردی که می‌تواند برای یک موضوع مثال بزند حتماً مفهوم آن را کاملاً متوجه شده است اما در سایر گزینه‌ها افراد صرفاً بر ویژگی‌های حسی تأکید کرده است.

۱۹۵. گزینه ۱ درست است.

برخی موضوعات را نمی توان به صورت مستقیم مشاهده و یا با کمک پرسش نامه های از پیش تعیین شده مطالعه کرد، بنابراین از مصاحبه باید استفاده کرد.

۱۹۶. گزینه ۳ درست است.

هفت سال دوم کودک را به ارزش ها و دوری از زشتی ها رهنمون باید کرد. در دوره نوجوانی ۱۲ تا ۲۰ سالگی فرد شروع به کار می کند و والدین مستقل می شود. ۵ تا ۸ ماهگی نشستن مستقل کودک است.

۱۹۷. گزینه ۲ درست است.

بازکردن زیپ جامدادی اشاره به مهارت ظریف و در نتیجه رشد جسمانی دارد. لبخند زدن سینا در سن ۳ ماهگی به مادر لبخند اجتماعی با رشد اجتماعی است. شکستن گلدان، احساس پشیمانی و هیجان مرکب و رشد هیجانی است.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

رشد سریع در نوجوانی باعث می شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند. از طرفی روابط اجتماعی نوجوان، در مقایسه با دوران کودکی و بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، با مسائل ارزشی و اخلاقی بیشتر درگیر می شود و زمینه های رشد ارزش های اخلاقی در وی افزایش می یابد.

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

تحریک گیرنده حسی تابع شدت محرک است. دریافت محرک محیطی احساس است. انتخاب دریافت حسی توجه است.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

هرچند نوجوانان در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده ای در توانایی های شناختی دارند، اما در نحوه به کارگیری این توانایی ها، پختگی لازم را ندارند و تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه می شود.

۲۰۱. گزینه ۳ درست است.

جلوی خنده خود را گرفتن در مجلس ختم یادگیری است که یکی از مهم ترین عوامل محیطی است. دندان درآوردن کودک در شش ماهگی تحت تأثیر عوامل زیستی است. دوقلوهای همسان از یک تخمک به وجود آمده اند.

۲۰۲. گزینه ۴ درست است.

مریم احساس منحصر به فرد بودن اغراق آمیز دارد. علی در پیش بینی یک موقعیت، از احتمال های مختلف بهره برده است. رضا توجه به کیفیت کالا و جنس لباس دارد که بیانگر پردازش مفهومی است.

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

در سطح شناخت عالی ابتدا استدلال سپس قضاوت و حل مسئله و تصمیم گیری است. در سطح شناخت پایه ابتدا تحریک گیرنده ها (حواس) سپس احساس، توجه، ادراک، حافظه است

۲۰۴. گزینه ۳ درست است.

زیرا منابع توجه تحت تأثیر سه عامل قرار دارد: حواس، اطلاعات موجود در حافظه و سبک پردازش افراد و انتظارات آنها است. اطلاعاتیکه در اثر شغل، رشته تحصیلی، خاطرات شخصی... در حافظه ذخیره می شود موجب توجه به اطلاعات خاصی می شود.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

محروم بودن از تحریکات حسی، بوییدن، دیدن و... به شرایط محرومیت حسی اشاره دارد. گزینه های ۱ و ۲ و ۳ ارتباطی با متن سؤال ندارند اما از آنجا که محرومیت حسی برای افراد قابل تحمل نیست، واکنش آنها در این شرایط بیانگر اهمیت احساس در بقای موجودات است.